

Resultat af gennemførte effektmålinger	Ansvarlig	LAN/THA
	Oprettet	14-12-20188
Projekt: 7679, Business Intelligence, der omsætter data til handling på bedriften	Side	1 af 13

Resultat af gennemførte effektmålinger

Denne rapport fokuserer på at beskrive det udgangspunkt og de ændringer som er sket hos landmænd igennem dette projekt. Det er baseret på landmændenes besvarelser igennem surveys og det diskuteres med den viden, som er kommet gennem interview af landmændene.

Beskrivelse af spørgerammen

Der spørges ind til følgende områder:

- Overblik over produktion og økonomi
- Budgetproces og anvendelse af budget
- Sparring med rådgivere
- Økonomiske nøgletal og opfølgning herpå, herunder fremstillingspris
- Produktionsmæssige nøgletal omkring kvæg og planteproduktion

Spørgerammen med titlen '[AP3 Survey Spørgeramme – Landmænd](#)'.

Der blev udsendt elektroniske spørgeskemaer til landmændene i projektet i december 2017, før de havde set dashboardet, dernæst i juni 2018, hvor de havde arbejdet med første version af dashboardet og igen i december 2018, hvor de havde erfaring med sidste version af dashboardet.

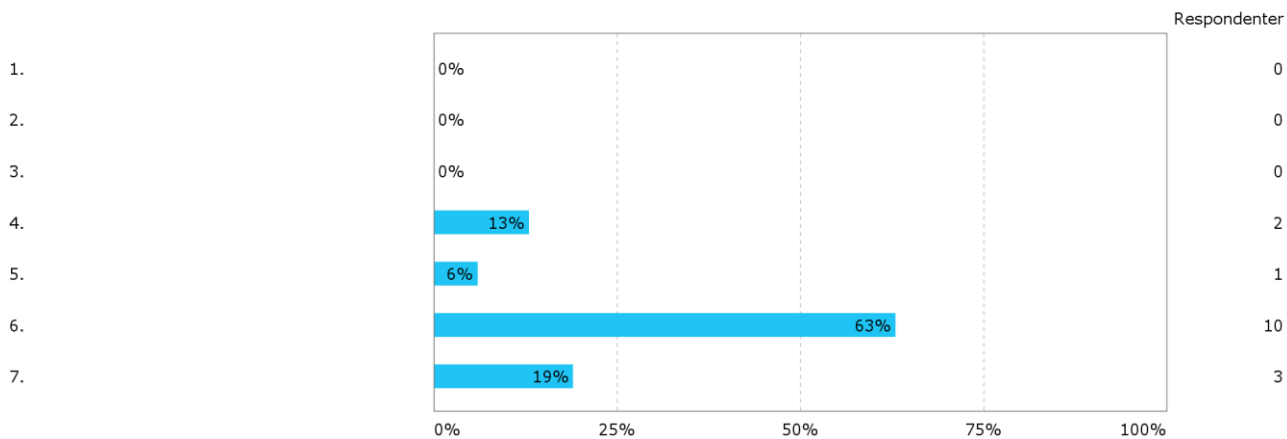
Alle underspørgsmål kan ligeså aflæses ud fra den opgørelse som er lavet på basis af alle 3 spørgeundersøgelser. Som supplement til denne afrapportering henvises til besvarelserne fra de 3 spørgeundersøgelser, der er gennemført i 2018.

Landmændenes karakteristika før introduktionen til et dashboard (opsamling på første spørgeundersøgelse)

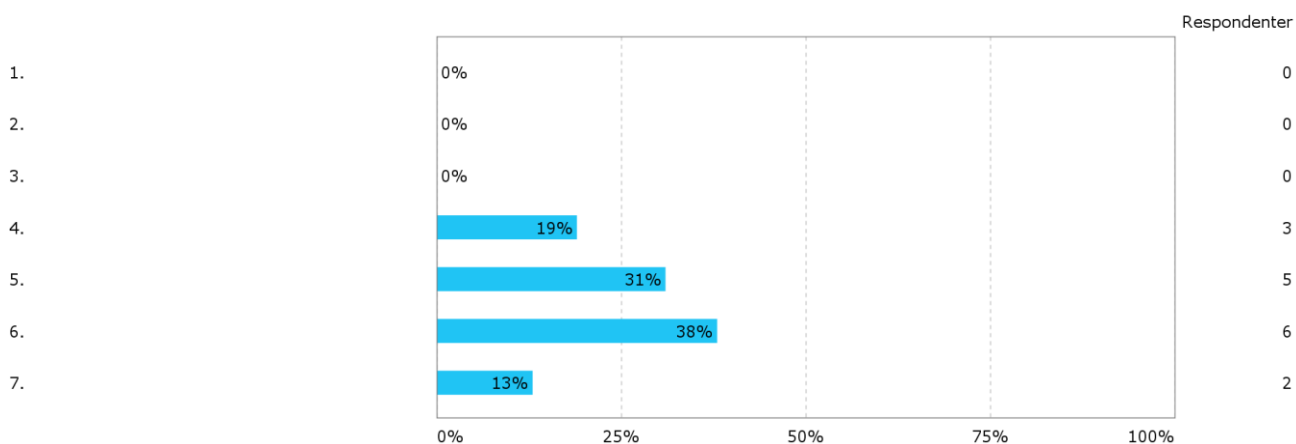
Besvarelserne i den første runde af spørgeundersøgelsen viser at landmændene generelt føler at have et stort overblik over produktionen. 81% af landmændene angiver at de i høj eller meget høj grad har overblik over produktionen (Figur 1). Nå der spørges ind til overblikket over økonomien er der generelt lidt højere overblik på dækningsbidragsniveau end på økonomien udover dækningsbidragsniveau, om end det er små forskelle. Det er ikke overraskende, at overblikket i dækningsbidrag er størst, idet her har man at gøre med faktorer, som man arbejder med og er bekendt med dagligt i produktionen, såsom mælkeproduktionen og foderforbruget.

Figur1

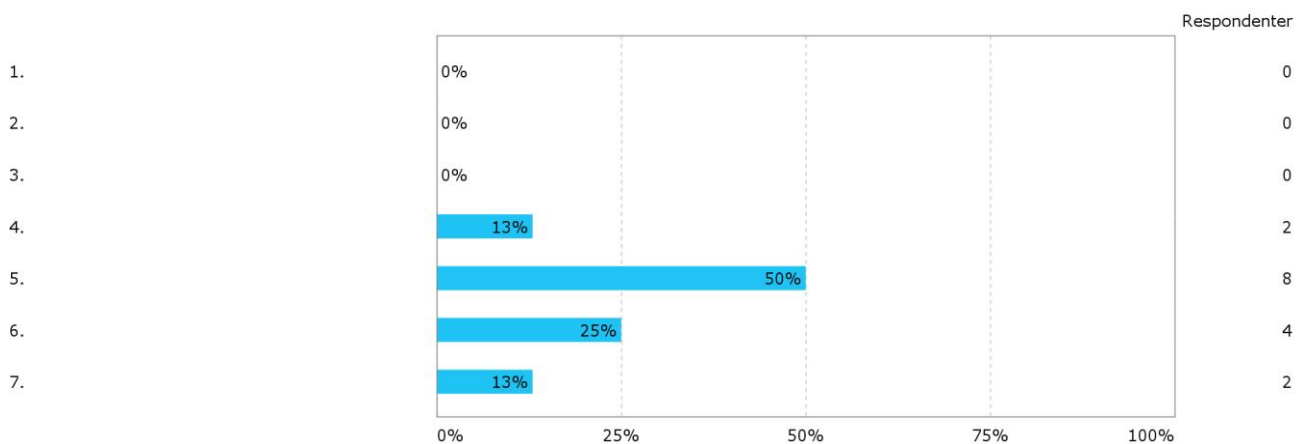
Overblik over produktion og økonomi: - 1. Oplever du, at du har overblik over din produktion? - 1 = I ringe grad/slet ikke – 7 = I meget høj grad

Overblik over produktion og økonomi: - 2. Oplever du, at du har overblik over din økonomi på dækningsbidragsniveau? - 1 = I ringe grad/slet ikke – 7 = I meget høj grad

Overblik over produktion og økonomi: - 3. Oplever du, at du har overblik over din økonomi udover dækningsbidragsniveau? - 1 = I ringe grad/slet ikke – 7 = I meget høj grad

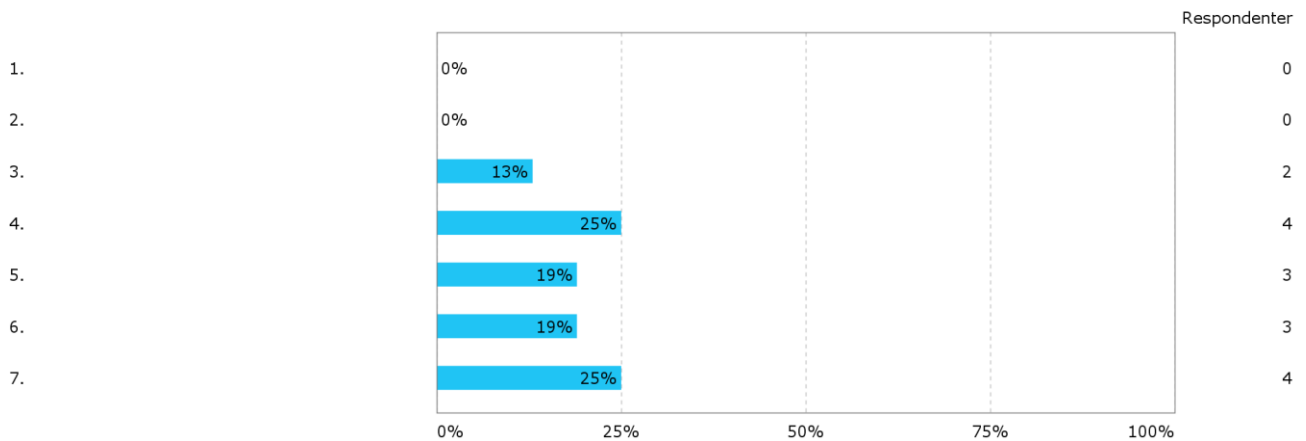

Til spørgsmålet om produktionen styres ud fra de økonomiske konsekvenser ligger besvarelserne mere spredt og i gennemsnit lavere. Det er halvdelen (44%) som svarer i høj eller i meget høj grad (Figur 2). Dette

set i forhold til at 81% svarer at "de oplever at have overblik over produktionen" i høj eller meget høj grad, betyder at nogle bedrifter prioriterer andre faktorer end økonomi, når de styrer deres produktion. Det kan skyldes, at de produktionsmæssige resultater f.eks. i form af mælkeydelse osv. også har en betydning og der ikke altid styres ud fra økonomisk optimale beslutninger.

Figur 2

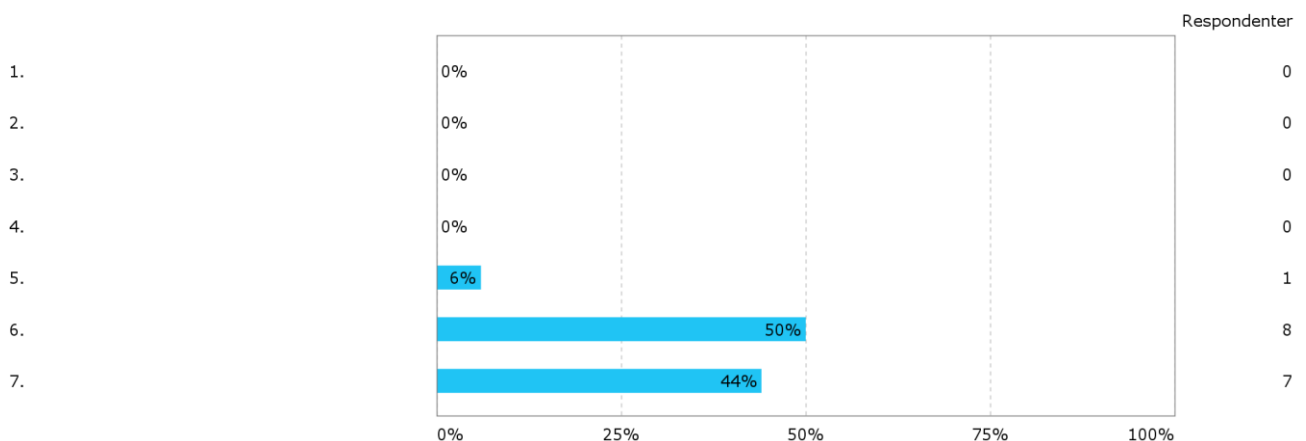
Overblik over produktion og økonomi: - 5. Styrer du din produktion ud fra de økonomiske konsekvenser - 1 = I ringe grad/slet ikke – 7 = I meget høj grad

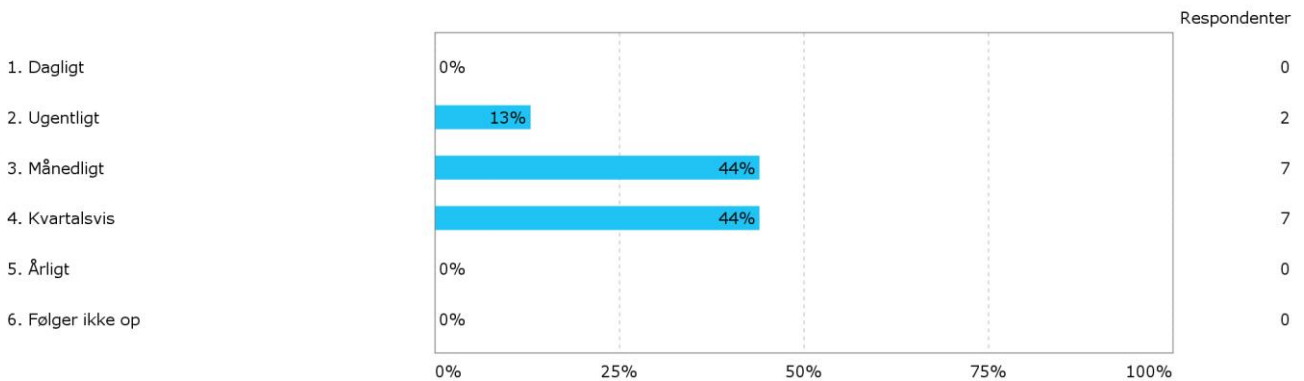
Alle landmænd får udarbejdet et budget og de er i høj eller meget høj grad involveret i budgettet. Det er et centralt værktøj til at følge op på den opnåede økonomi, hvor de svarer, at det er i høj eller meget høj grad er et værktøj til at følge op på den opnåede økonomi (figur 3). Opfølgningen med budgettet bliver gjort med forskelligt interval på landbrugene, hvilket varierer helt fra ugentligt eller månedligt hos 56% til kvartalsvist hos de sidste 44%.

Figur 3

Budgetproces og anvendelse af budget: - 9. Anvender du dit budget til at følge op på den opnåede økonomi på din bedrift? - 1 = I ringe grad/slet ikke – 7 = I meget høj grad

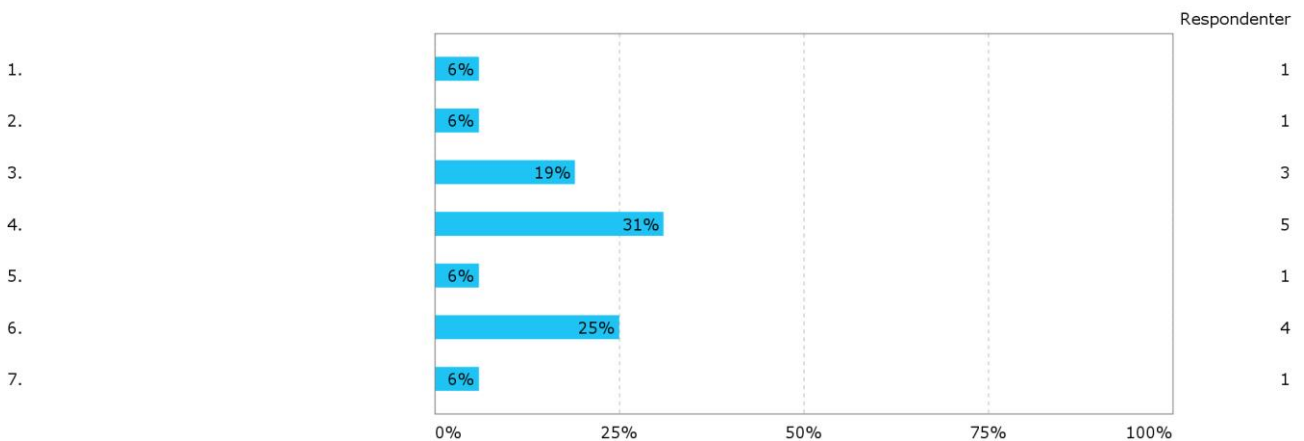
10. Hvor ofte følger du op på den opnåede økonomi i forhold til dit budget?

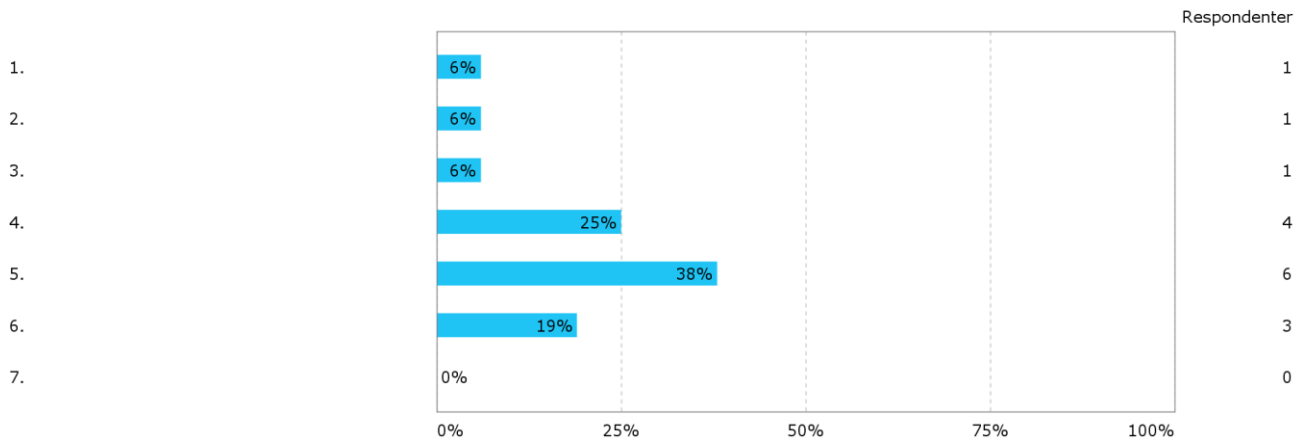
Når der spørges ind til igangsætningen og gennemførelse af handlinger (handlingsplaner) på bedriften er billedet meget spredt. Som det ses i figur 4, så svarer 62% ≤ 4 , hvilket svarer til, at det er lav eller mellem grad at der aftales opfølgning med rådgiverne i forbindelse med handlinger. For denne gruppe spiller rådgiverne tilsyneladende ikke nogen betydelig rolle i implementering af handlinger. I det efterfølgende spørgsmål om, hvorvidt de oplever at rådgiverne følger op på de igangsatte handlinger, svarer landmændene lidt højere, hvor kun 43% svarer ≤ 4 . Der er en del, der ikke føler at der bliver fulgt op i særlig høj grad, men samtidig er der i mange tilfælde ikke aftalt nogen klar plan, så udfordringen ligger formodentlig først og fremmest i en manglende plan. Interview på bedrifterne viste også at det med at udarbejde langsigtede handlingsplaner med opfølgningpunkter er en svær disciplin på de fleste af bedrifterne.

Figur 4

Sparring med rådgivere: - 12. Aftaler du en plan for opfølgning med din/e rådgivere, når I igangsætter handlinger? - 1 = I ringe grad/slet ikke – 7 = I meget høj grad

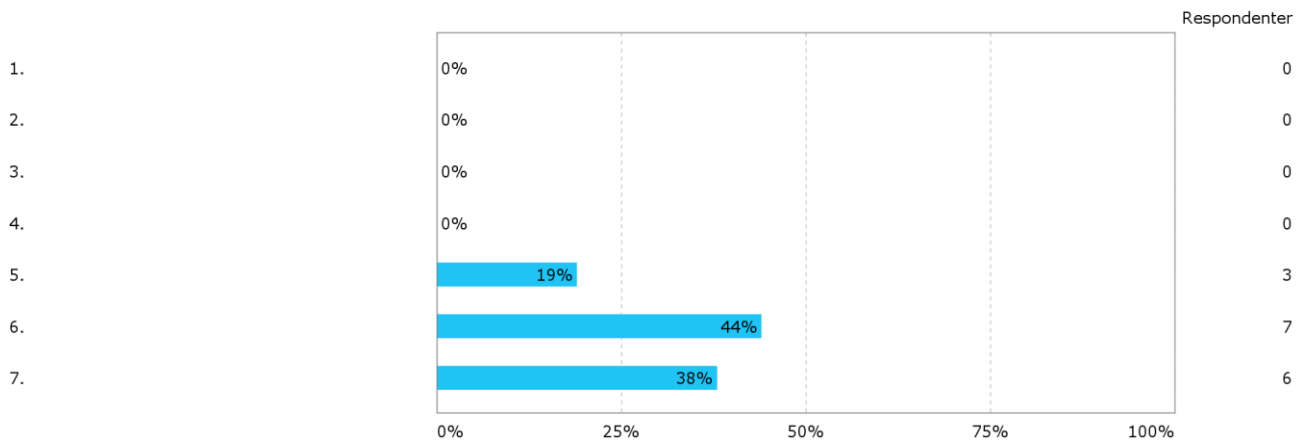
Sparring med rådgivere: - 13. Hvor ofte oplever du, at rådgiverne følger op på igangsatte handlinger? - 1 = I ringe grad/slet ikke – 7 = I meget høj grad

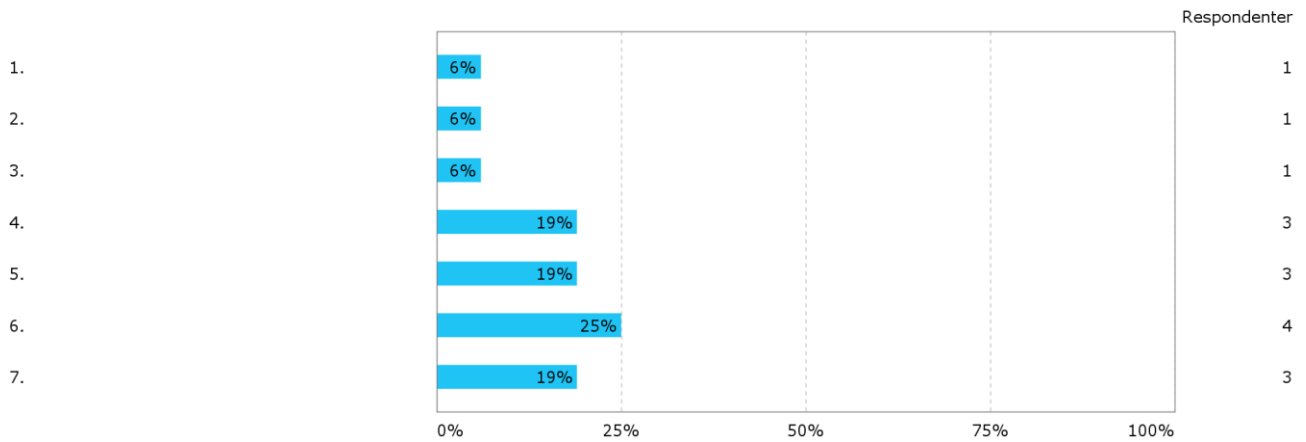
Til spørgsmål omkring opfølgning på de løbende omkostninger, er der nogen variation i forhold til typen af omkostninger. I de fleste tilfælde bliver der svaret, at der følges op i nogen grad eller i høj grad. Foder- og lønomkostninger har gennemsnitligt den højeste opfølgingsgrad, hvor omkostninger som maskinstation og dyrlæge og medicin har noget lavere grad af opfølgning hos de fleste. I figur 5 er vist 2 eksempler, som er henholdsvis løbende omkostninger til foder og maskinstation.

Figur 5

18. I hvilken grad følger du op på dine løbende omkostninger til: - - Foder - 1 = I ringe grad/slet ikke – 7 = I meget høj grad

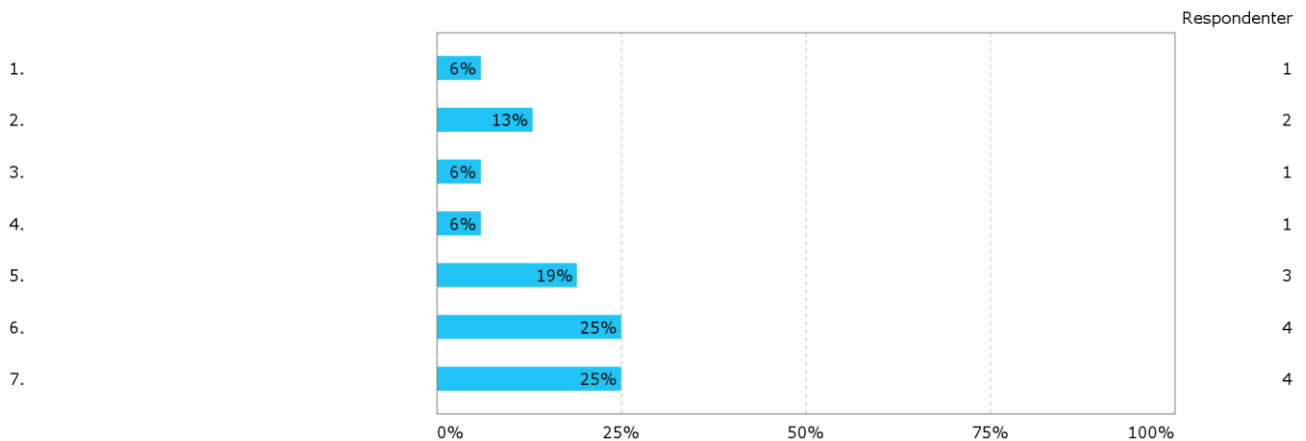
18. I hvilken grad følger du op på dine løbende omkostninger til: - - Maskinstation - 1 = I ringe grad/slet ikke
 - 7 = I meget høj grad

Fremstillingsprisen på mælk har meget forskellig betydning hos de 16 landmænd i forhold til, hvordan de styrer deres økonomi. Her viser figur 6 at landmændene spreder sig over alle svarmuligheder helt fra "I ringe grad/slet ikke" til "I meget høj grad". Der er 25% som svarer <=3, hvilket svarer til, at det er i lav eller ringe grad, at den har betydning for, hvordan økonomien styres. Ved de efterfølgende interview har det vist sig, at der er forskellige opfattelser af, hvordan fremstillingsprisen er beregnet og dermed kan dette også være et udtryk for at de er usikre på hvad fremstillingsprisen indeholder og derved vælger ikke at tillægge den så høj værdi.

Figur 6

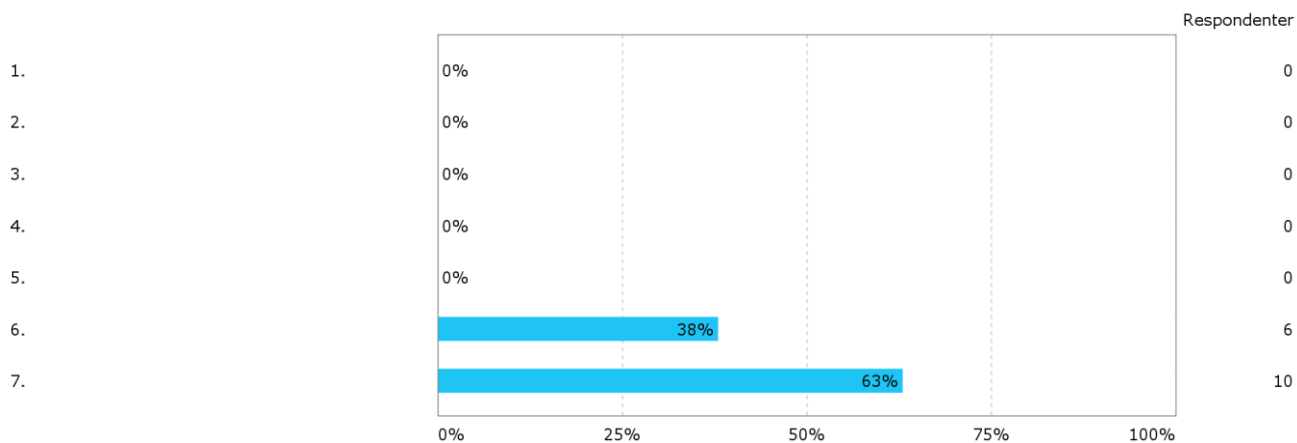
20. I hvilken grad betyder fremstillingsprisen på mælk noget for, hvordan du styrer din økonomi? - 1 = I ringe grad/slet ikke - 7 = I meget høj grad

Der er generelt en meget høj opfølgingsgrad på de produktionsmæssige nøgletal såsom leveret mælk, mælke kvalitet, mælk minus foder og dødeligheden, hvilket også fremgår af figur 7. Her vises at alle i høj eller meget høj grad følger op på mængden af leveret mælk.

Figur 7

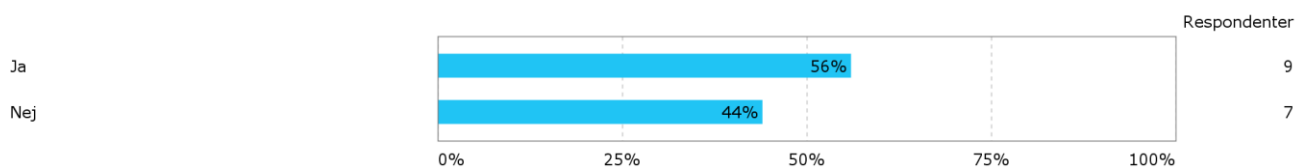
21. I hvilken grad følger du op på: - - Leveret mælk, realiseret - 1 = I ringe grad/slet ikke - 7 = I meget høj grad

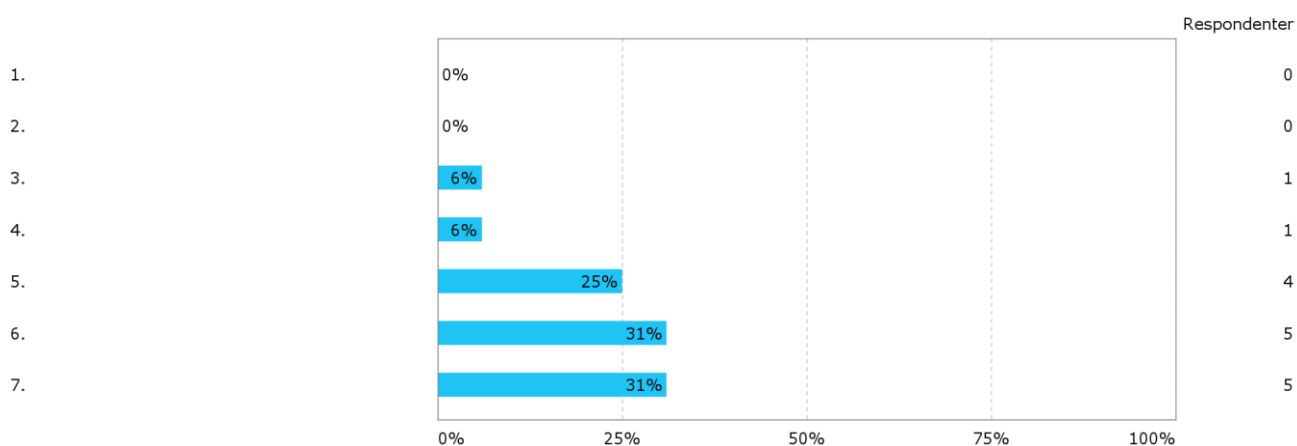
Der er kun 3 af deltagerne i projektet, som kender til mulighederne omkring satellitbilleder og biomasse benchmark, så det er ikke kendt viden blandt disse kvægbrugere. Til gengæld har lidt over halvdelen (56%) en slæt-strategi i forhold til høst af kløvergræs-ensilage, hvilket fremgår af figur 8. De har desuden i høj grad et billede af, hvilke udbytter de får fra græsmarkerne i de enkelte slæt.

Figur 8

Slæt-strategi: - 26. Har du en skriftlig strategi for høst af kløvergræs?

27. Har du overblik over udbyttet fra de enkelte slæt - 1 = I ringe grad/slet ikke – 7 = I meget høj grad

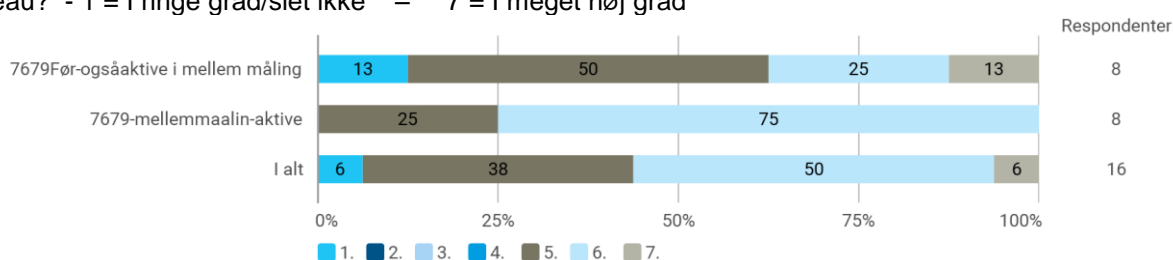
Erfaringer efter 5 måneder med adgang til dashboardet (opsamling på anden spørgeundersøgelse)

Resultaterne omfatter 8 landmænd der har svaret på både før og mellemmåling, det er halvdelen af dem der svarede på før målingen. Dermed er datagrundlaget til vurdering af udviklingen noget begrænset.

Landmændene svar i undersøgelsen indikerer at de har et lidt bedre overblik over produktion og økonomi efter at de har haft adgang til informationerne i dashboardet (Figur 9). Samtidigt viser undersøgelsen også at de efter introduktionen af dashboardet har et større samlet overblik over sammenhængen mellem produktion og økonomi (figur 10). Undersøgelsen viser også at landmændene i højere grad styrer efter de økonomiske konsekvenser end tidligere (figur 10).

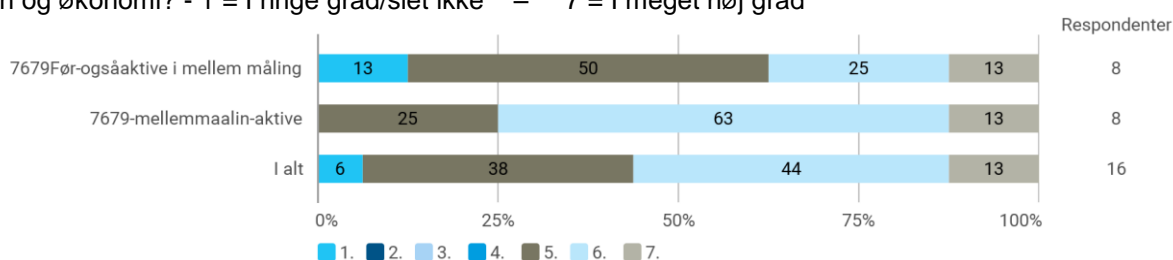
Figur 9

Overblik over produktion og økonomi: - 2. Oplever du, at du har overblik over din økonomi på dækningsbidragsniveau? - 1 = I ringe grad/slet ikke – 7 = I meget høj grad

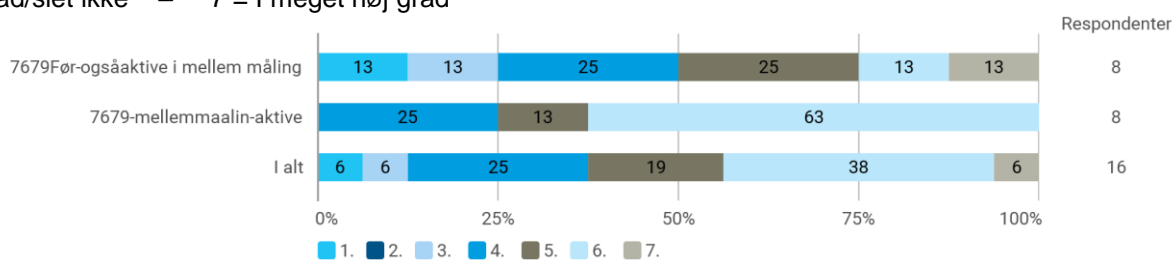

Figur 10

Overblik over produktion og økonomi: - 4. Oplever du, at du har overblik over sammenhængende mellem din produktion og økonomi? - 1 = I ringe grad/slet ikke – 7 = I meget høj grad

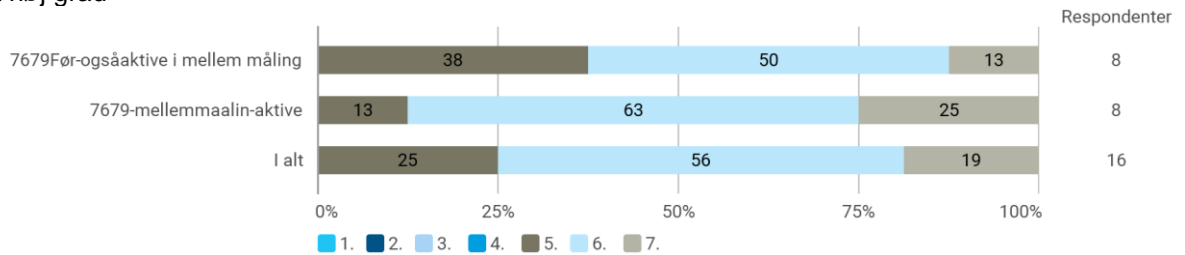
Overblik over produktion og økonomi: - 5. Styrer du din produktion ud fra de økonomiske konsekvenser - 1 = I ringe grad/slet ikke – 7 = I meget høj grad

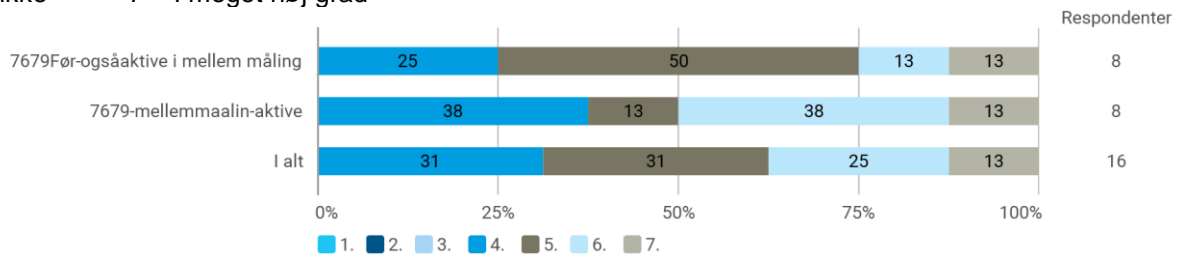
Dashboardet øger opfølgningen på de løbende omkostninger i produktionen. Det gælder hele den brede vifte af omkostninger helt fra foderomkostning til diverse, vedligehold, energi m.m. Der er vist nogle eksempler i figur 11 herunder.

Figur 11

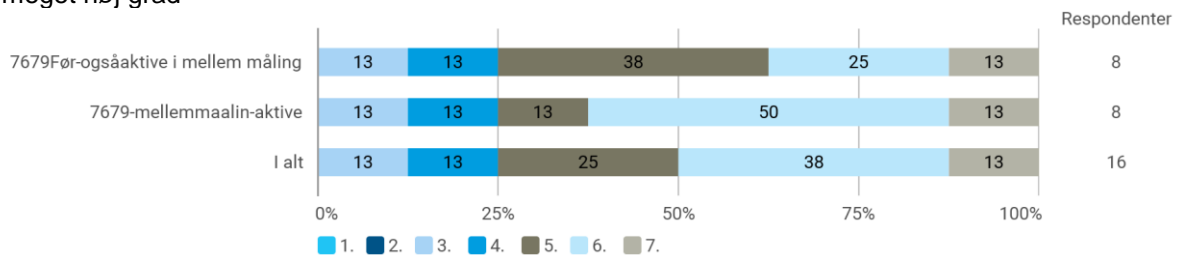
18. I hvilken grad følger du op på dine løbende omkostninger til: - - Foder - 1 = I ringe grad/slet ikke - 7 = I meget høj grad

18. I hvilken grad følger du op på dine løbende omkostninger til: - - Diverse omkostninger - 1 = I ringe grad/slet ikke - 7 = I meget høj grad

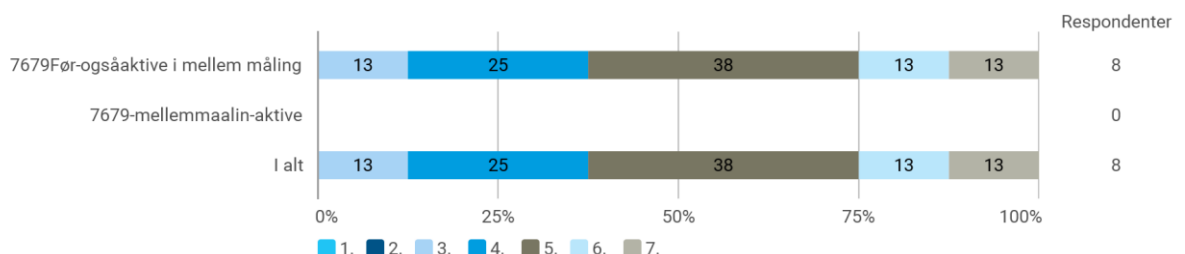
18. I hvilken grad følger du op på dine løbende omkostninger til: - - Vedligehold - 1 = I ringe grad/slet ikke - 7 = I meget høj grad

Noget overraskende, så ses der ikke en øget opfølgning på fremstillingsprisen på mælk, som er konstant mellem de 2 målinger (figur 12). Fra interviews er det kommet frem at fremstillingsprisen er en kompleks størrelse for de fleste. Den ses som resultatet af forskellige forhold, som også tegner sig i de enkelte omkostninger koblet med den mælkeproduktion der har været.

Figur 12

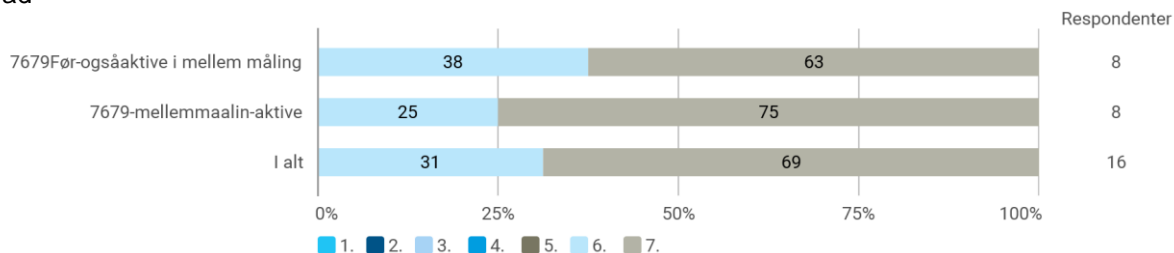
19. I hvilken grad følger du op på din fremstillingspris på mælk? - 1 = I ringe grad/slet ikke - 7 = I meget høj grad

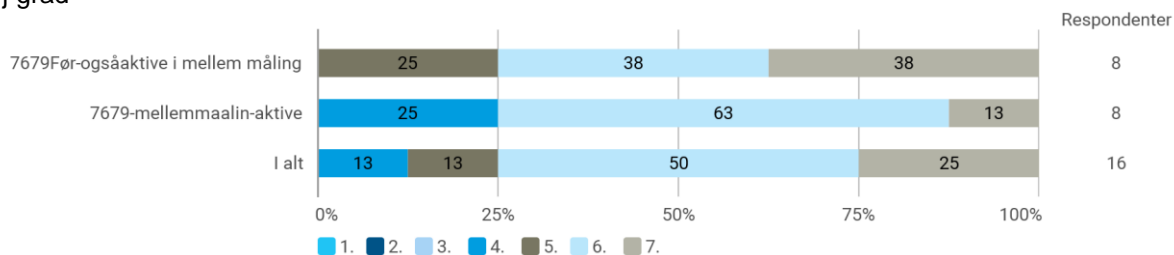
Overblik over produktionsnøgletal svinger både frem og tilbage, der er ikke sket nogen betydelige ændringer og det er både i retningen af mere og mindre overblik (figur 13). Det er nøgletal, som de i dag har andre steder såsom I DMS og er tilvænnet til at følge dem der. Derfor øger det tilsyneladende ikke overblikket, at de er koblet med økonomitallene. Adspurgt ved interview om hvilke informationer de kunne undvære i dashboardet, hvis de skulle vælge nogle fra stod disse produktionsnøgletal også som nogle af de første som de fleste kunne undvære, når de kunne finde dem andre steder.

Figur 13

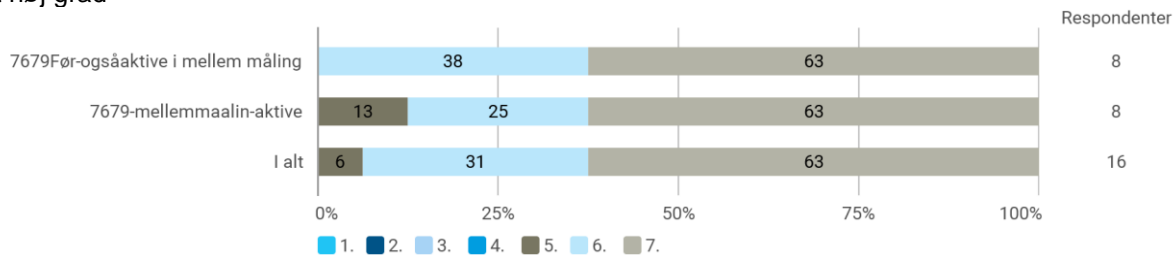
21. I hvilken grad følger du op på: - - Leveret mælk, realiseret - 1 = I ringe grad/slet ikke - 7 = I meget høj grad

21. I hvilken grad følger du op på: - - Mælk minus foder (restbeløb) - 1 = I ringe grad/slet ikke - 7 = I meget høj grad

21. I hvilken grad følger du op på: - - Mælkekvalitet (celletal og kimtal) - 1 = I ringe grad/slet ikke - 7 = I meget høj grad

Erfaringer efter 11 måneder med dashboardet (resultater fra sidste spørgeundersøgelse december 2018)

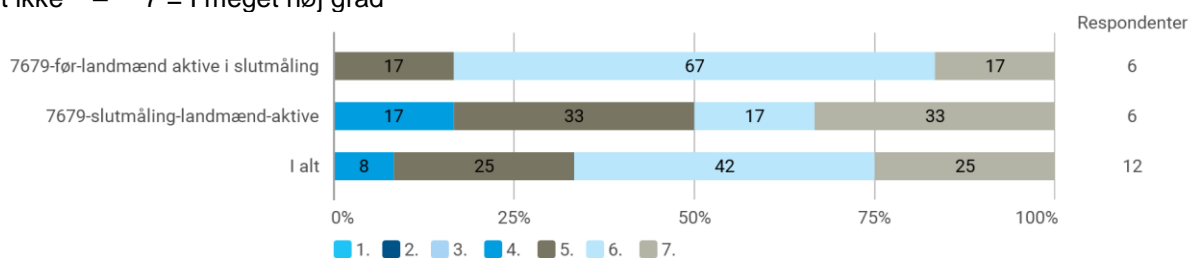
I slutmålingen er der kommet 6 svar som kan sættes i sammenhæng med før målingen. Dette giver et noget usikker grundlag for at angive effekten ved at have introduceret dashboardet. Resultaterne må derfor primært ses om tendenser.

Resultaterne viser et lidt reduceret overblik, men dette er vigtigt at fastholde sammen med input fra interviewrunden. Fra interviewrunden er det indtrykket at samtidig med at der er blevet vist flere tal og friske tal i dashboardet, er der også skabt en erkendelse ved flere landmænd, at der er detaljer bag det økonomiske overblik, som de hidtil ikke har haft styr på.

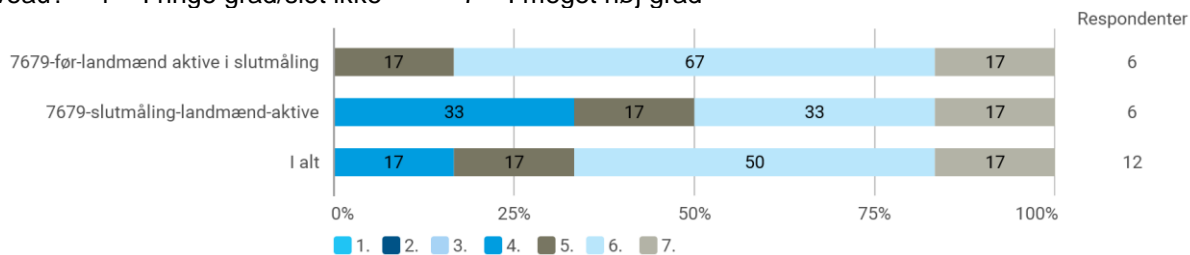
Ved denne spørgeundersøgelse har landmændene nu fået erfaring med anden version af prototypen. Denne prototype viste helt friske data som kommer direkte efter fakturering, hvor den forrige viste afsluttede måneder. For mange var det nyt og i nogen grad forvirrende at kigge på disse helt friske data. Samtidig havde de mulighed for at se data "år til dato" og for den seneste "afsluttede måned", men det kan godt være medvirkende til at overblikket er reduceret (figur 14).

Figur 14

Overblik over produktion og økonomi: - 1. Oplever du, at du har overblik over din produktion? - 1 = I ringe grad/slet ikke – 7 = I meget høj grad

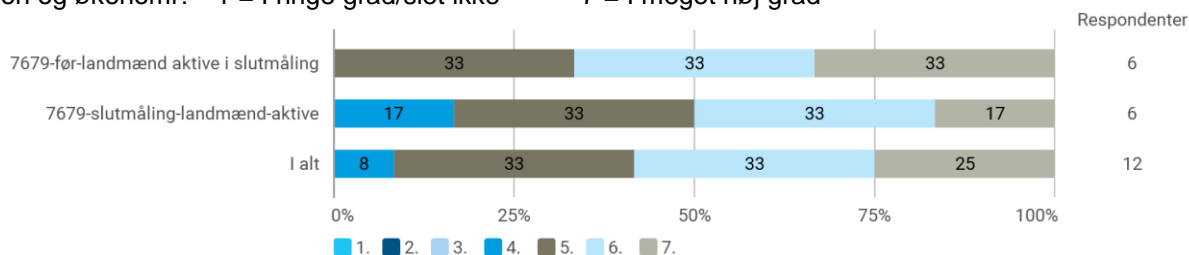
Overblik over produktion og økonomi: - 2. Oplever du, at du har overblik over din økonomi på dækningsbidragsniveau? - 1 = I ringe grad/slet ikke – 7 = I meget høj grad

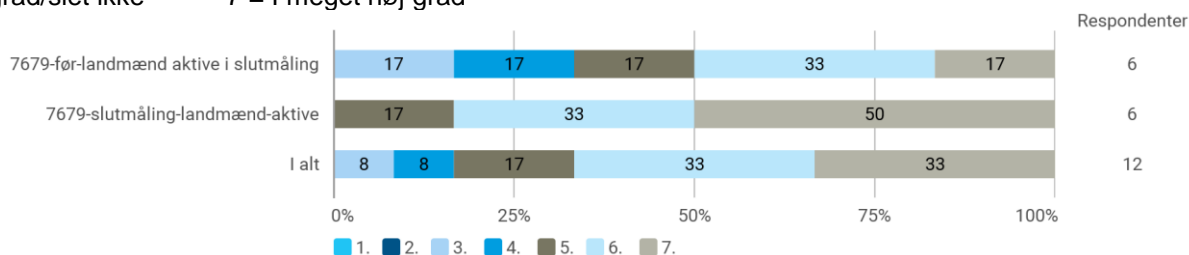
Omvendt lader det til at landmændene har opnået mere indblik i sammenhængene mellem produktion og økonomi. Ved at have koblet økonomi og produktionsnøgletal i dashboardet og samtidig vist en fremstillingspris er disse sammenhænge blevet gjort tydeligere (figur 15).

Figur 15

Overblik over produktion og økonomi: - 4. Oplever du, at du har overblik over sammenhængende mellem din produktion og økonomi? - 1 = I ringe grad/slet ikke – 7 = I meget høj grad

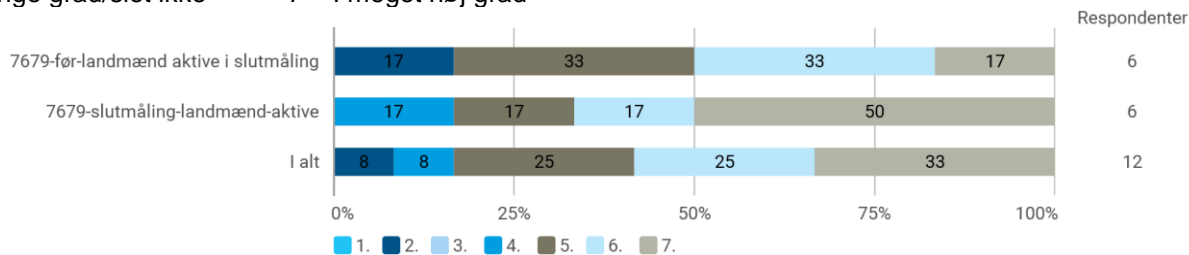
Overblik over produktion og økonomi: - 5. Styrer du din produktion ud fra de økonomiske konsekvenser - 1 = I ringe grad/slet ikke – 7 = I meget høj grad

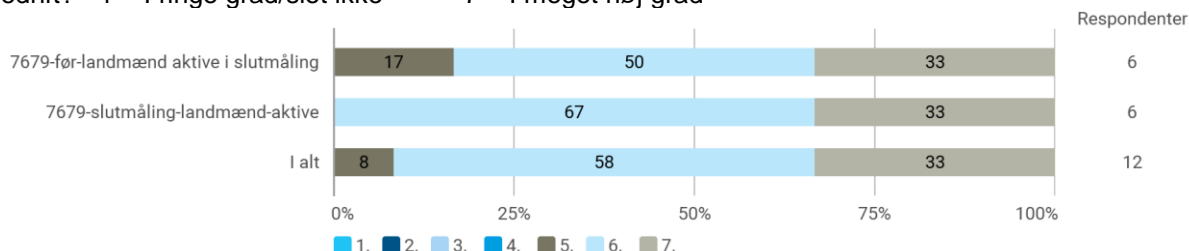
De oplever i stigende grad at deres budget er blevet et relevant styringsværktøj for dem (figur 16). Idet dashboardet har sammenkoblet de opnåede resultater i indeværende år med de tilsvarende planlagte tal fra budgettet. Derved er det tidligt blevet muligt at se, hvordan de opnåede resultater afveg fra budgettet.

Figur 16

Budgetproces og anvendelse af budget: - 8. Oplever du, at dit budget er et relevant styringsredskab for dig? - 1 = I ringe grad/slet ikke – 7 = I meget høj grad

Budgetproces og anvendelse af budget: - 9. Anvender du dit budget til at følge op på den opnåede økonomi på din bedrift? - 1 = I ringe grad/slet ikke – 7 = I meget høj grad

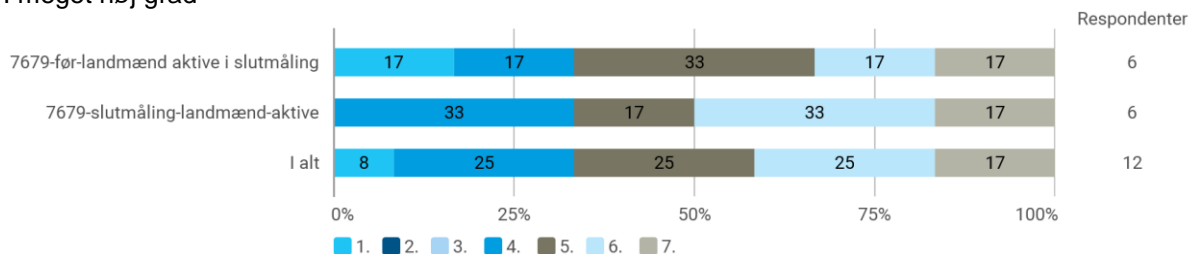

Med den anden prototype af dashboardet er det muligt at dykke ned i 3 specifikke kort i dashboardet og se mere detaljeret information om de oplysninger som ligger bag. Omkostninger til maskinstation er en af de

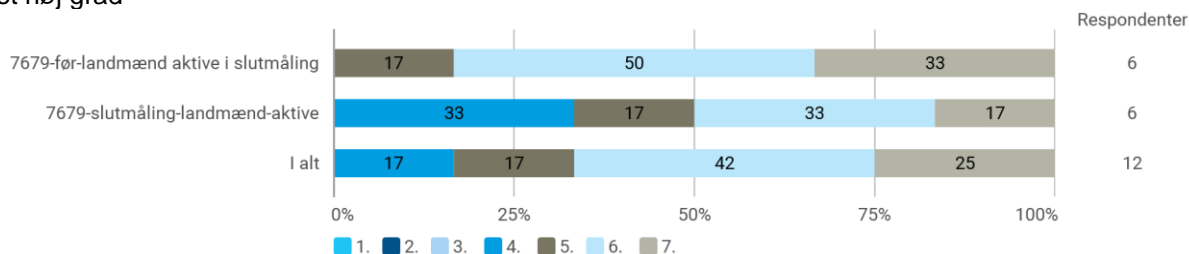
kort, som det har været muligt at dykke ned i og se detaljer bag, hvorimod det ikke var gjort tilgængeligt for foderomkostninger. I besvarelserne ses en klar forskel (figur 17).

Figur 17

18. I hvilken grad følger du op på dine løbende omkostninger til: - - Maskinstation - 1 = I ringe grad/slet ikke
- 7 = I meget høj grad

18. I hvilken grad følger du op på dine løbende omkostninger til: - - Foder - 1 = I ringe grad/slet ikke
= I meget høj grad - 7

Afslutning

Målingerne er gennemført i en lille målgruppe og ikke alle har svaret på spørgeskemaerne hver gang således at de 3 målinger ikke nødvendigvis dækker alle de ændringer som er sket hos landmændene. Det betyder at resultaterne skal tolkes meget forsigtigt. Når man vurderer resultaterne i sammenhæng med interviewrunderne, er det klart at landmændene giver udtryk for at det har fået en større forståelse for deres økonomi og kan ved anvendelse af dashboardet bruge data fra økonomisystemet endnu mere aktivt. 11 måneder med en prototype flytter dog ikke deres tankebaner radikalt i forhold til anvendelse af økonomi og produktionsdata. Det er dog klart indtrykket fra afprøvningen at de er glade for de nye informationer, og at de efter tilvænning vil kunne bruge dashboardet aktivt til styring af deres virksomhed.